

Justis- og beredskapsdepartementet

Pr. e-post: lovavdelingen@jd.dep.no

Deres ref.
17/4200 ES ØMO/bj

Arkiv / Saksnr.
12/00225

Dato
Oslo, 12. oktober 2017

KLB/ARG

Høring - utkast til ny personopplysningslov m.v.

Det vises til departementets brev av 6. juli 2017 vedrørende utkast til ny personopplysningslov og gjennomføring av personvernforordningen i norsk rett.

Norges Rederiforbund organiserer bedrifter og arbeidsgivere som driver utenriks skipsfart over hele verden, samt entreprenørvirksomhet på norsk kontinentalsokkel. Felles for våre medlemsbedrifter er at de driver en utstrakt internasjonal virksomhet på tvers av ulike jurisdiksjoner både i og utenfor EU.

Overordnede kommentarer til høringen

Regelverket vil pålegge næringslivet/arbeidsgivere omfattende, nye oppgaver uten at antatt nytteverdi og kostnadsmessige konsekvenser er nærmere utredet og beskrevet. Rederiforbundet savner en vurdering av administrative og økonomiske konsekvenser, jf. utredningsinstruksen punkt 2.1 og 2.2.

Vi er bekymret for at inkorporasjon av forordningen medfører at regelverket blir vanskelig å forstå, idet språk og regeloppbygning er komplisert. Det er uheldig at lovutkastet kun viser til forordningen med en henvisningsbestemmelse, noe som gjør lovverket fragmentert og uoversiktlig. I tillegg gir høringsnotatet liten praktisk veiledning om hvordan reglene er å forstå og dette skaper stor usikkerhet i bedriftene. Det er spesielt viktig på arbeidsrettens område at man har et regelverk som partene i arbeidslivet forstår og kan anvende. Vi savner departementets vurdering av denne siden av saken, samt forslag til hvorledes dette skal avhjelpes. I tillegg er det flere problemstillinger som direkte angår arbeidslivets parter som ikke er berørt.

Det er krevende for forbundet som høringsinstans å vurdere potensielle konsekvenser uten å kunne ta utgangspunkt i myndighetenes egen vurdering av regelverkets nedslagsfelt. Dette er en betydelig svakhet ved forslaget.

Merknader til enkelte avsnitt i høringsnotatet

Til punkt 5 Lovens geografiske virkeområde

Vi oppfatter at loven geografiske virkeområde utvides betydelig. I den forbindelse stiller vi som Departementet spørsmålstegn ved hvordan lovgivningen skal kunne håndheves utenfor Europas grenser.

Til punkt 7 og 8 i høringen

Kravet om behandlingsgrunnlag angir de grunnleggende vilkårene for lovlig behandling av opplysninger. I gjeldende personopplysningslov fremgår reglene om behandlingsgrunnlag av §§ 8 og 9. I utkast til ny personopplysningslov er det ikke inntatt bestemmelser om behandlingsgrunnlag, da disse følger av forordningen artikkel 6. Slik forordningen artikkel 6 er formulert, utgjør imidlertid ikke artikkel 6 nr. 1 bokstav c og e selvstendige behandlingsgrunnlag. Disse må suppleres med et ytterligere rettsgrunnlag for å utgjøre behandlingsgrunnlag.

Bestemmelsene lyder: «1. Behandlingen er bare lovlig dersom og i den grad minst ett av følgende vilkår er oppfylt: c) behandlingen er nødvendig for å oppfylle en rettslig forpliktelse som påhviler den behandlingsansvarlige, e) behandlingen er nødvendig for å utføre en oppgave i allmennhetens interesse eller utøve offentlig myndighet som den behandlingsansvarlige er pålagt». Vi oppfatter at forordningen på dette punkt skiller seg fra gjeldende personopplysningslov, som ikke stiller krav om supplerende rettslig grunnlag.

Når det for enkelte av bestemmelsene om behandlingsgrunnlag er et krav om supplerende rettsgrunnlag, vil den nye personopplysningsloven og forordningen fremstå som vanskeligere tilgjengelig for den registrerte og for virksomhetene som skal etterleve reglene. Vi kan anbefale at dette gjøres klarere.

Når det spesielt gjelder behandling av sensitive personopplysninger på arbeidsrettens område, følger det av gjeldende personopplysningslov § 9 første ledd bokstav f) at sensitive personopplysninger kan behandles i den utstrekning det er «nødvendig for at den behandlingsansvarlige kan gjennomføre sine arbeidsrettslige plikter eller rettigheter». Departementet er i tvil om det er behov for å videreføre et slikt generelt unntak fra forbudet i artikkel 9 nr. 1, og om en slik bestemmelse i så fall bør plasseres i arbeidsmiljølovgivningen eller i den generelle personopplysningsloven. Arbeidsmiljølovgivningen inneholder i en viss utstrekning regler om behandling av sensitive opplysninger, jf. arbeidsmiljøloven §§ 9-3 og 9-4 om helseopplysninger.

Etter vår vurdering er at det er behov for å videreføre en slik unntaksregel, og vi mener den mest hensiktsmessig bør plasseres i den generelle personopplysningsloven. Det er et viktig unntak for våre bransjer hvor det av hensyn til sikkerheten stilles krav til helseattest og rusmiddeltesting, og hvor arbeidsgiverne har behov for å behandle sensitive opplysninger.

Til punkt 12 - den registrertes rettigheter og behov for unntak eller begrensninger i arbeidsforhold

Forslaget går for langt i å ivareta den registrertes interesser på bekostning av arbeidsgivers interesser. Det gjelder særlig kravet om dataportabilitet, rett til begrensning av behandling (når riktigheten av opplysningene er omtvistet) og sletting av personopplysninger som er i konflikt med arbeidsgivers behov for å oppbevare persondata over tid.

Departementet bør etter Rederiforbundets oppfatning benytte muligheten som er hjemlet i art. 23 til å begrense rettighetene som nevnt. Det vil være svært krevende for arbeidsgiver å imøtekomme krav om dataportabilitet som vi mener overstiger den ansattes interesser av å kunne overføre personopplysninger til ny arbeidsgiver. Også kravene til sletting av personopplysninger er uheldige i arbeidsforhold. Som kjent har arbeidsgivere en streng bevisbyrde når det gjelder å påvise saklig grunnlag for oppsigelser. For å oppfylle denne bevisbyrden vil det for arbeidsgivere være maktpåliggende å kunne lagre opplysninger om ansattes arbeidsprestasjoner og advarsler i lang tid. Arbeidsgiver vil ha behov for å lagre advarsler tilbake i tid for å kunne vise til disse som bevis.

På denne bakgrunn vil Rederiforbundet anbefale at disse rettighetene unntas eller begrenses i arbeidsforhold. Som minimum må det opereres med muligheter til å gjøre unntak overfor arbeidstakere underlagt en arbeidsrettslig oppfølging som vil kunne resultere i en senere rettsvist.

Til punkt 13.9

Etter gjeldende personopplysningslov § 42 skal Datatilsynet bistå i utarbeidelsen av bransjesevise adferdsnormer som hjelpemiddel til etterlevelse av regelverket.

Rederiforbundet vil understreke at Datatilsynet må tilføres nødvendige ressurser til å kunne yte den bistand og veiledning som forutsatt.

Til punkt 16

Våre medlemsbedrifter vil ha et betydelig informasjons- og veiledningsbehov knyttet til de komplekse problemstillingene som oppstår ved overføring av personopplysninger til land utenfor EU/EØS og hvor inngåelse av databehandlertavtaler eller nødvendige garantier ikke er mulig å gi.

Til punkt 30

Departementet ber om høringsinstansenes syn på om det vil være hensiktsmessig å angi mere spesifikt i lovteksten hvilke krav som må stilles til elektronisk kommunikasjon som inneholder fødselsnummer og andre identifikasjonsnummer, for eksempel om informasjonen må være kryptert.

Rederiforbundet mener det vil være nyttig om slike forhold reguleres mer spesifikt.

Til punkt 34 Kameraovervåking

Gjeldende personopplysningslov inneholder detaljerte bestemmelser om kameraovervåking. Forordningen inneholder ikke tilsvarende bestemmelser, men departementet forslår nasjonale regler. Kameraovervåking på arbeidsplasser er kun tillatt dersom det er behov for å forebygge farlige situasjoner og ivareta hensynet til ansattes eller andres sikkerhet, eller det for øvrig er et særskilt behov for overvåkingen. Forordningen tillater ikke nasjonal generelle særregler om kameraovervåking og forslaget inneholder derfor kun enkelte presiseringer. Etter forslag til § 2 vil det kun være tillatt med kameraovervåking av arbeidsplasser hvor det foreligger behov for å forebygge farlige situasjoner og ivareta hensynet til ansattes eller andres sikkerhet, eller hvor det for øvrig foreligger særskilt behov for overvåking.

De bransjene Rederiforbundet representerer har et sterkt behov for lagring til opplæringsformål som ledd i å vareta helse, miljø og sikkerhetshensyn. Hvis rederiet skal bruke opptak i læringsøyemed vil det være behov for å oppbevare lengre en uke, mens det vil være upraktisk å be om samtykke fra de som er avbildet eller fra Datatilsynet.

Rederiforbundet legger til grunn at en av Datatilsynet godkjent bransjestandard vil kunne avhjelpe dette behovet.

Avsluttende kommentarer

Forordningen avviker betydelig fra alminnelig norsk lovgivningsteknikk og -tradisjon både med hensyn til struktur, omfang og språkføring. Næringslivet vil derfor trenge tid til å tilpasse seg det nye regelverket. Forordningen både pålegger og muliggjør nasjonale regler. Vi vil påpeke viktigheten av at departementet følger med på hvordan andre land implementerer forordningen, og velger løsninger hvor ikke norske bedrifters konkurransekraft svekkes unødig.

Med hilsen
Norges Rederiforbund

Are Gauslaa